

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

ÖVRE LEKVATTENSSJÖN, VÄRMLAND. — FOTO. G. REIMERS, GÄFLE.

21:STA ÅRG.

DEN 19 OKTOBER 1919

N:O 3

Foto. Bagge, Lund.

Kliché: Bengt Sjöberg.

Anders Österling

ANDERS ÖSTERLING.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

På vår begäran har docenten *Fredrik Vetterlund* lämnat nedanstående skildring av den i Svenska Akademien nyinvalde unge lyrikerns person och diktning.

*

Anders Österling har vuxit upp vid Öresund, har rån dess hamnstäder sett ut mot böljor och skyar och "viftat till skeppens kaptener". Vandrings- och rese-lusten har han också haft, en av de poeter som älska och förstå det exotiska. Men sin rot har hans poesi ändå i hemlandet, i hembygen, och det har betonats mer och mer. Jämförd med en Bååths eller Hanssons hade denna poesi visserligen — trots allt — ett långt mindre provinsiellt tycke, kunde till stor del lika väl härröra från vilken annan svensk som helst än precis en skåning. Men därjämte fanns det i Österlings ymniga produktion också en del oemotsägligt skänskt, och denna sida har utbildats, så att hans sista diktsamling "Idyllernas bok" ger en serie tavlor ur karaktäristisk skänsk vardaglig verklighet med rikhaltigt stoff — och dock med de luftdagrar över tingen, som lyfta dem ur det prosaiska.

*

Den ungdomslyrik varmed Österling vid tjuu års ålder debuterade år 1904 såg ut på annat vis, höjde sig ofta mot det odeartade och högstämda i böljande ordmelodier och suggestivt färgrika syner, var en nyromantik som avgjort röjde skönhetsinspiration och begävnig men vars överströmmande lätthet för ord och vers ännu ej alltid motsvarades av vederhäftig och upplevad känsla. En då för tiden sällsynt dygd hade redan de första diktsamlingarna av Österling: de försmådde koketteriet med pessimism och världssmärta, de hädade varken Gud eller livet, som 1890-talets skänkska poeter och flera enklare övermänniskor på den tiden trott höra till saken själv. "Fin de siècle" var slut, "le commencement de siècle" hade verkligen börjat, även hos de helt unga.

Saken var, att Anders Österlings förhållande till existensen alltid varit så mycket mera tacksam och betagen livsfromhet än negation och kritik. Hans gemytsrika väsen trives stilla som ett träd i solskenet och blommor som det, uppsuger luft och ljus och stämningar. Så har han i en rad senare diktsamlingar blivit en den solgröna verklighetens och idyllens skald. Men det romantiska, det sällsamma, själva skenet i rymden, det har dessbättre icke därför lämnat honom, det har endast lagt sig över tingen själva och blivit deras tjusning och själ. Hans språks prakt har ej heller försvunnit och skulle väl ännu kunna bära syner och dityramber. Oftare ha dock hans mildt yppiga och gratiösa ordmelodier uttryckt denna fylliga, men också oskyldigt naturliga sensualism, som indricker all världen omkring sig med de friskaste sinnen. Man läse "Vid en brunn":

*Med bergfriskt vatten lockar här en brunn,
och i dess rundel doftar Venushår —
drick, kära vandrerska! Drick jordens vår
och låt mig sedan dricka på din mun
den dryck, som friskhet och förtrollning får
av kvinnoblom och allt vårt blods behag!
Att kunna dricka, där man dricka vill,
frimodigt leende med fulla drag —
det är den enkla lycka, som är till
för oss i dag, en sommarvandringsdag!*

Svalkan och sinnessvärmen, sommarglädjen och vandringsglädjen, det är hela "den enkla lycka som är till" och det är något av Anders Österlings egentliga poesi. Den lilla dikten liknar en antik medaljong, som stiliserar denna enkla och naturliga lycka.

Någon av de skaldar, som brottas med tidsidéer och själstormar, är Österling då icke. Och ändå har han minst av allt varit en inestängd, varken i yttre eller i intellektuell mening. Hans resor ha fört honom till södern, och Italien har ännu en gång uppstått i en kultiverad svensk lyrikers vers med sin guldsol, sin vindoft, sin antika marmorhärlichkeit, stundom i Böck-linsartade fantasier. För landskapets stämningsskönhet har ju Österling just den rätta romantiska sensibiliteten, och icke endast i vers, även i prosamålning har han återgivit mången landskapsdjäl så, att den utvalde läsaren därvid känner — det som han skall känna. Österlings stämningsskonst når nämligen, skulle jag tro, knappt den riktigt stora publiken, kräver nog till någon grad samstämmighet i läggning för att fullt uppskattas.

Hans poettyper är även i viss mån litterär och starkt kulturell, och hans kännarskap av världspoesien synes vara avsevärd. Han har också själv uppträtt som fint artistisk översättare med ett par små samlingar "Fränder och främlingar". I Svenska akademins nobelgöromål torde han också få bruk för sin kännedom av de stora kulturländernas poesi. Hans boksyntax har naturligen förkovrats därav, att han efter avläggandet av sin licentiat tjänstgjort som biblioteksamanuens i Lund.

*

Österlings diktning tycks, som nämnts, alltmer föra till konkret verklighetsskildring utan att han sviker *det egentliga*, poesien däröver.

Det fanns, säger han i "Idyllernas bok"

*en tid, då människornas tal
ljöd mera tomt för mig än trädens sus,
O liv, hav tack att genom blida kval
urgammal innebörd för mig blev ljus.*

Så erövrar romantikern verkligheten; och det novellistiska livsinnehållet i "Idyllernas bok" förhärskar i dessa bilder från kyrkogårdar och trädgårdar och gästgivargårdar i Skåne, från de tysta gatornas Lund och fabrikenas Malmö.

Och ändå — någon poetisk holländare som gamle A. U. Bååth blir Österling näppeligen. Han kommer att behålla de element av finare romantisk skönhet, dem åtminstone undertecknad är kättersk nog att sätta över jordiska realiteter om skänkska mennar och möllevingar. Ty han kan säkerligen ej annat.

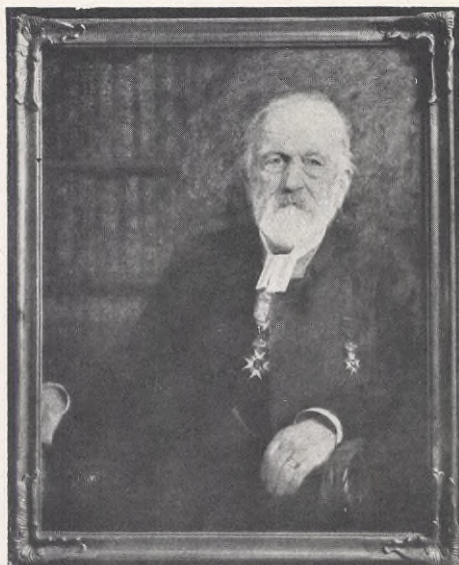
*

Den akademiska stol Österling skall intaga är den trettonde, och liksom stolen nummer åtta har den varit en skaldernas stol. Där satt en gång i Gustaf III:s dagar Gyllenberg, "dygdens sångare". och där-efter vår poesis store förnyare under 1700-talets sista tid Frans Mikael Franzén. "Angelikas" poet B. S. Malmström har innehaft den, och översättaren Österling har på den haft en föregångare i Tassos och Aristos tolkare K. A. Kullberg. Senast har där suttit den skald, vars verk det nu blir Österlings uppgift att tolka, sångaren till "Signes visa", till "Humle-plockningen" och "Skärgårdsbilderna", K. A. Melin, också han en av de kultiverade post-humanister, som kallats till den trettonde stolen.

Skåningarna ha fäst sig vid, att en av deras omsider fått ett rum i Svenska Akademien. Man vet, att Skånes främste diktare heter Ola Hansson, men man vet också, att dennes litterära sällskapsvanor icke lämpa sig för en vittare areopag. Dessutom bor han i utlandet, medan Österling numera som Svenska Dagbladets litteraturkritiker har sin verksamhet i Stockholm.

Fredrik Vetterlund.

Efter fotograf. Klischeé: Bengt Silfversparre.
 PORTRATT AV KYRKOHERDEN I KATARINA FÖRSAMLING I STOCKHOLM, TEOL. D:R AXEL LANDQUIST, På beställning av församlingen utfört i olja i halv kroppsstorlek av professor Axel Jungstedt och avsett att upphängas i kyrkorådssalen.

tomt på Djurgården har Nobelstiftelsen beslutat inköp av en helt vanlig hyreskasern, Sturegatan 14 i Stockholm, som dock kommer att få genomgå en rätt grundlig yttre och inre omvandling innan den tages i anspråk för sitt nya ändamål. Det torde dock komma att dröja åtminstone ett par år då samtliga våningar disponeras enligt tidigare kontrakt.

Skogsinstitutets tomt kommer däremot att åter hembjudas till Stockholms stad.

Till illustr. å nästa sida.

Gunnar Heibergs drama "Kung Midas", som upptagits av Lorensbergsteatern i Göteborg, hade sin premiär där den 3 oktober. Den verklighetshändelse, skådespelet är uppbyggt på, och vilken

Svenska och danska regeringarna hava i dagarna för att lösa den svåra bostadsfrågan för sina legationer i resp. länders huvudstäder verkställt ett byte av boningshus. Danmark har sålunda i Stockholm fått övertaga en av Fredrikshovsbyggnaderna under det att till svenska legationen i Köpenhamn överlåtits den gamla "Födelsestiftelsen" i Amaliengade.

*

I stället för att låta uppföra det sedan länge planerade Nobelpalatset på skogsinstitutets gamla

på sin tid så starkt berörde sinnerna, har hunnit glömmas och dramat, ursprungligen ett i scenisk gestaltning framslungat polemiskt inlägg i en dagens stridsråga, är nu ett diktverk som alla andra, vilket förmår intressera endast i den mån det är bärande i och för sig. Trots de sålunda ändrade förhållandena visade sig skådespelet alltså äga förmåga att fångsla åskådarens intresse och väcka hans medkänsla för de skildrade människooödena. Här till bidrog väsentligt det goda utförande som på alla händer kännetecknade spelet. Som Anna Hielm, den kvinnliga huvudgestalten, vann Astri Torsell genom sin intelligenta och utsökta framställning en glänsande framgång. Gent emot det sätt, varpå den unge begåvade karaktärsskådespelaren Georg Blickingberg utformade den manliga huvudrollen har kritiken däremot ställt sig i viss mån reserverad, men konstaterat att regien bär ansvaret.

Isensättningen, ifråga om vilken, liksom alltid numera på denna scen, den ultra moderna teaterregiens principer tillämpades, vann på en del håll, där man sympatiserar med modärismen inom konsten, lifligt gillande, under det att man på andra nog så häf-

MINNESVÅRD ÖVER PROFESSOR HANS BENDZ, avtäckta å Norra Kyrkogården i Lund den 30 sept. Den infällda porträttmedaljongen i brois är modellerad av docenten O. Rydbeck. Den högtidliga avtäckningen ägde rum under stor tillslutning från kamrater, vänner och lärjungar till den utmärkte vetenskapsmannen.

Efter fotografi. Klischeé: Bengt Silfversparre.
 DET BLIVANDE SVENSKA MINISTERHOTELLET I KÖPENHAMN.

Pressfoto. Klischeé: Bengt Silfversparre.
 DET AV NOBELSTIFTELSEN INKÖFTA HUSET i Sturegatan.

BO BERGMAN 50 ÅR.

Redan för en del år tillbaka ägnade H. 8. D. skalden, novellisten och skriftställaren Bo Bergman den största hyllning och uppmärksamhet som står vår tidning till buds i och med införandet av biografi och första-hel-sidesbild.

Sedan den tiden har Bo Bergmans skaldenamn omflätats med nya lagrar liksom hans alltid lika elegant utformade skriftställarskap hävdats hans ställning

Foto. Flodin, Stockholm.

Kliché: Bengt Sjöbergsgårde.

som en av våra ypperste, kritiker såväl som novellist.

I den sistnämnda egen-skapan har Bo Bergmans namn syntts oftare i H. 8. D. än någon annanstädes. Det är också till en av våra allra äldste och allra främste medarbetare vi alldeles särskilt rikta vår av hjärtat uppriktiga lyckönskan till 50-årsdagen den 6 oktober.

Biografiska data återfinnas i ärg. XIV:52.

tigt angripit densamma under framhållande av att de egendomliga scenanordningarna äro ägnade att splittra och bortleda uppmärksamheten, därmed förringande dramats verkan.

Professor Adolf Noreens i dagarna timade inval i Svenska Akademien kommer icke som en överraskning. Redan vid tidigare vakanser däriinom har hans namn nämnts bland de starkaste, och när nu två av akademiens stolar stodo lediga, väntade man med vissnet, att den ena av dem skulle komma att intagas av professor Noreen. Det har nämligen med hänsyn till den innevarande språkliga brytningstiden framstått som

Vidstående porträtt:

PROFESSOR ADOLF NOREEN,
Nyinvald ledamot av Svenska Akademien.

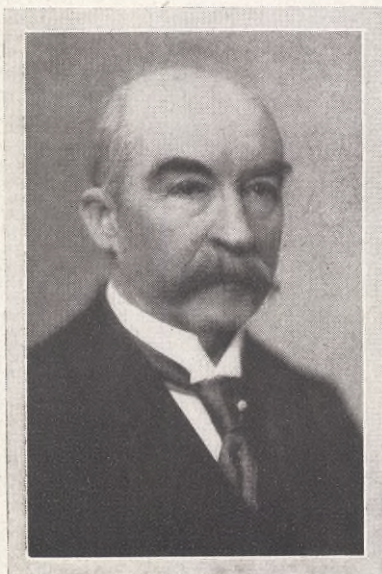

Foto Finn, Uppsala

Kliché: Bengt Sjöbergsgårde.

ett önskemål av högsta vikt att till Svenska Akademien se knuten vårt lands främste målsman för den nordiska, enkannerligen den svenska språkvetenskapen.

Då professor Noreen i mars förlidet år vid nådda 65 år lämnade den lärostol vid Uppsala universitet, han i trettio två år innehaft, hade vi tillfälle att i en utförlig biografi skildra hans märkliga lifsgärning. Denna biografi, till vilken vi hänvisa, återfinnes i ärg. XX: 23.

Nedanstående bild:

GUNNAR HEIBERGS "KUNG MIDAS" uppförd i tidstrogen uppsättning å Lorensbergsteatern i Göteborg. Längst t. v. herr Gösta Cederlund som jämte fru Astri Torsell (damen främst t. v.) särskilt lovordats.

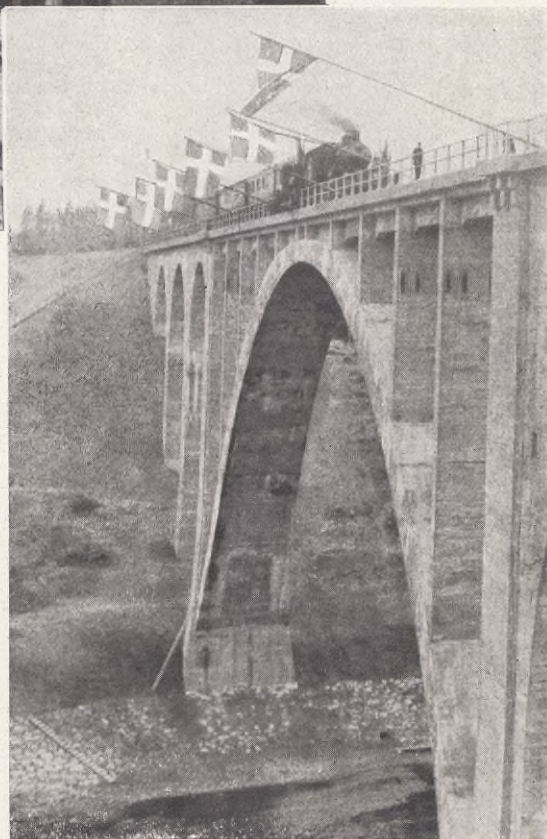
INVIGNINGEN AV
JÄRNVÄGSBRON
ÖVER ÖRE ÄLV
— världens största
betongbro för nor-
malspårig järnväg
— utförd för en kost-
nad av över två
millioner kronor.

Överst: INVIGNINGEN
d. 5 oktober.

Därunder: DET
FÖRSTA ORDINÄ-
RIE TÅGET.

Invigningen av den nya betongbron över Öre älv på norra stambanan ägde rum den 5 okt. i närvaro utom av ortsbefolkningen, som i stor utsträckning mött fram, av ett flertal högre funktionärer i järnvägsstyrelsen, bl. vilka märktes generaldirektör Granholm, samt vidare statsutskottets ledamöter, norrländska riksdagsmän m. fl., vilka anlände till platsen med extratåg från Stockholm på resa till Haparanda, där de påföljande dag närvaro vid sammanbindningsbanans öppnande. Vid tågets ankomst till den flaggsmäckade bron över Öre älv stego passagerarne ur och begåvo sig till brons mitt, där generaldirektör Granholm från en rest

Forts. å sid. 42.

Fotos. Ekholts, Umeå.

Kliché: Dingt Silfverparre.

Pressfotos

DET TYSKA LUFTSKEPPET "BODENSEE" GÖR SIN FÖRSTA RESA BERLIN—STOCKHOLM.
T. v.: ÖVER STOCKHOLM. — T. h.: LANDNINGEN PÅ LADUGÅRDSGÄRDE d. 8 okt. kl. 12.35 e. m.

ÄR jag kom vandrande gångstigen upp till Mon, lutade solen redan mot sin nedgång, och under träden låg skymningen däven och grön i ljuset. Där var gården, Mon. Den är bygdens yttersta utpost, ty målet för min vandring, gamlefar Antons mossslupna krypin långt bortom åsen, hör inte bygden utan skogen till. Sällan kommer ändå en främmande ens så långt inåt markerna som till Mon. Det bär syn för sägen, att de två ungarna, som kultrat om i ljungen utanför knuten, ett ögonblick sutto mol stilla och bara stirrade, så snart de finga blickarna på mig, för att i nästa nu ryka åstad in i stugan — gå i gryt på grävlingars vis.

När sen skogen åter tätnade kring stigen och granskymningen slöt sig på nytt, då, om inte förr, kände jag på allvar vildmarkens närhet. Ni vet, det är som stege underliga drömmar ur mullen, där det gångna multnar, där rötter, som för tusen år sen närde andra och mäktigare skogar, ännu i förgängelsen gripa kring klippor, som aldrig sett dagens ljus. Mossa täcker allt, mossa slickar som gröna tungor uppefter stammarna, där lavarna äro den före med budskapet om förgängelse. Lavarna vagga, lavarna gro och kronornas barr snöa...

Ni vet, hur det är: någonting inom oss blir stilla, dör bort, kan jag nästan säga, och något annat står upp. Förmännare må han heta, han som lyfter sitt huvud inom oss, ser med våra ögon, hör med våra öron och tänker, nej, drömmar tankar, som vi kanske sedan inte ha så lätt att kännas vid, vi tanke-maskiner. Skymningen tillhör han än så länge. Men lyhörd och skarpsynt är han och diktar sina drömmar av ting, som ännu äro vardagslivet för bräckliga och spröda.

Var det han som höll mig sällskap på stigen, han som hade makt att på förhand varsla, eller var det bara skymningen över skogen som lade sin sordin på sinnet? Hade jag inte förr sett mörkret födas djupast i bergens raviner, stå som svart vatten över alla sänkor och välla fram som skumma floder mellan stammarna, trevande floder från ett töckenrike bakom nuet? Var det på samma sätt med tankarna som kommo — trevande väsen från ett rike, där allt smälter samman och vid vilket vi alla äro bundna? Ett rike såsom ett osynligt hav, det där famnar och enar oss alla i sitt djup. — Var det vända jag kände, någon annans vända, ett varsel med de skumma floderna? — tänkte jag och rannsakade mig själv. Nej, det var inte vända, inte ängslan. Något inom mig, handfallet genom min otillräcklighet, stod väntande som på budskap om en förändring. Det ville kasta ankar vid den tanken. Men ankargrunden är oviss i skuggornas hav. Aningen, varslet vill inte låta sig förklaras. Man driver, man går vill och finner sig plötsligt åter vid utgångspunkten — materien. Kring materien kretsas vi som planeten kring sin sol. Och blott i drömmen är det bandet brutet.

Men jag ville inte drömma; jag ville tänka. Varslet var över mig, stod inte att förneka. Nyss gick jag över åsen, där luften var full av solbärgningens sista, blödande ljus — en dag som förblödde bakom skogslinjer, ensliga till ängslan. Var det där som varslet föddes, hade det legat dolt i kontrasten mellan det smältande röda och de sovande skogarnas natt? Ett fantom bara med botten å linjers och dagrars spel! Gick en annan vandrare seende över bergen i samma natt — kände han därför som jag? Nej, varför skulle han det? Den ene ser ett, den andre ett annat och två se aldrig lika. Inom mitt eget jag var varslet, som led mot vända i sin otidbarhet, att söka. Men

den som förklarar sig själv skall förklara världsgåtan, och De Vises sten ligger inte och skräpar framför en ensam skogsvandrades fötter. — Så var den vägen stängd.

Jag ville ändå dröja vid mig själv: hur kommer en dröm? Tusen detaljer från verklighetslivet som gå igen i bizarreri. Lagbundenheten är hävd och tingen taga oanade sammanhang och former. Kommer varslet på samma sätt? Är det innerst bara ett återsken av händelser vi glömt, begravda i vårt undermedvetande?

Den tanken höll jag länge fången, satte den som sköld mot detta, som närmade sig — som var ängslan. "Du är icke", sade jag det, "du har varit". Och det svarade: "Jag är". — Så tvistade jag med vedersakaren och vandrade allt djupare i skogen. Inte slöt den tvisten till min förmån. Lika litet som vi säga till en sjukdom "gå!" och han går, lika litet säga vi upp sällskapet med alla onda aningar, när de komma. Vi äro dem prisgivna, tills det lyster dem att låta oss fara i frid. Men jag vet, hur de trycka sin stämpel på oss. Jag vet, hur jag i den stunden bar varslets tecken på min panna, hur mina steg blevo tystare, hur min förmimelse var finare än annars. Men vändan, varslet var alfa och omega. Med var skälvande nerv kände jag hur han överskyggade mig, han, budbäraren, var han så mitt andra jag eller någon annans.

Talade någon? Hade jag inte förmunnit orden med mina öron i sekunden, då de gävos mig? Eller var det jag själv som... "Och det skall ske i den tiden... det skall ske..." — Pinade tillbaka i det osagda, lågo de ännu på lur. Ett ögonblicks stillestånd i tanken, och så: "Det skall ske i den tiden..." — Vilket? Vad? Jag gör våld på mig: Det där har jag hört förr; fortsättningen också, fast jag glömt bort den. — "Eller ännu inte funnit den", viskar vedersakaren. Och jag måste bekänna, att detta "den" just gömmer på mitt spörjande: "Vilket? Vad?"

I nästa nu står jag som fascinerad, slagen. Där är det! jagar en föreställning genom mitt huvud. I den stunden, i de ögonblicken åtminstone, kunde jag svurit på, att björkbuskens blad framför mig dröpo av blod. Jag vet jag strök tillbaka, impulsivt som en kvinna springer åt sidan för en orm. Det förefaller en löjligt, er liksom mig just nu, men jag stod där med blicken naglad vid det röda skummet, och vardagsmänniskan inom mig — jag kände, hur främmande han nu var — läste med bokens ord, klanglöst och stramt: "Erinumbildningar av detta slag, i all synnerhet det på björkens blad uppträdande röda luddet, av allmogens benämnt gökblod...". En löjlig besvärjelse de orden — löjlig i sin välsignat nyktra klang! Men måttet som besvärjelse höll den: den halv. Jag gick som befriad en minut och kände nästan en smula tacksamhet mot den gamla luntan, som invigt mig i "gökblodets" mysterier. Jag!

Jag visste. Det var olyckstankar som kastade mig åter under vändans ok. Ty jag visste — ingenting! Intet om detta som överskyggade och höll mig fången.

Äntligen! Där skytmade gubben Antons stuga. Men inte släppte min vedersakare därför sitt grepp. Jag tog i dörren. Då slog det mig: här är visshet. — Om vad? Ännu med klinkan i handen, dröjde jag en minut. Såg ormbunken, örnbräken, spänna sina gröna vingar till flykt ur gruset, såg ättestupar i sin svala skrud av gulgrön lav lysa som en luftig vävnad över snåren... En nattfjäril fladdrade förbi — skuggvingad, eterisk — och var borta...

Då visste jag.

Ingen vända mera, ingen ängslan. Tyst gick jag in i stugan. Allt var sig likt där inne. Jag fick eld på spisen och satt med hakan sänkt i händerna, väntande morgonen och ljuset. Men åt britsen, där jag

Forts. å sid. 42.

Foto. Jonason, Gbg.

NORDISK ORTOPEDISK FÖRENINGSS KONSTITUERANDE MÖTE I GÖTEBORG DEN 28—29 SEPT. Fr. o. främst: Doktorerna Holmdahl, Hälsingborg, Guldal och Rames, Köpenhamn, prof. Haglund och d:r Asplund, Stockholm.

Ett nordiskt ortopediskt möte, det första i sitt slag, ägde den 28—29 sept. rum i Göteborg. Därvid konstituerades en nordisk ortopedisk förening, omfattande utom de tre skandinaviska länderna även Finland och Island. Till föreningens ordförande utsågs professor Haglund i Stockholm. Mötesdagarne upptogs av föredrag och diskussioner i ortopediska ämnen varjämte besök avlades vid en del sjukvårdsinrättningar.

*

Den 7 oktober firade Stockholms brandkår ett i sitt slag lämligen märkligt jubileum. Det var nämligen då på dagen 10 år sedan kårens nuvarande signaleringssystem af svensk tillverkning togs i bruk. Det förutvarande systemet, som varit i bruk alltsedan 1875 började nämligen då visa sig direkt opålitligt och ett andud på ett nytt från den tyska firman Siemens-Schuckert ansågs komma att bli alltför kostsamt. Genom samarbete mellan verkmästaren vid brandkåren C. Norrell och firman L. M. Ericsson, blev emellertid ett helt nytt system konstruerat, vilket inför en nämnd med doktor H. Pleijel som ordförande, och tillsatt för prövning av de båda systemen visade sig så pass

Uppfinnare av det berömda signalsystem som användes i Stockholm och som i dagarne firat 10-årsjubileum.

Foto. Sveinhufvud, Sthlm.

Klitché: Bengt Sjöberg-parre.

C. G NORELL, överbrandmästare och telegrafafföreståndare vid Stockholms brandkår.

d:r Johansson, Göteborg; bakom: doktorerna Camitz, Göteborg, Frising, Lund, Bentzon, Overgaard och Abrahamson, Köpenhamn, Bülow-Hansen, Kristiania, Lorenzen, Kphmn, Giersten, Kristiania, Lindahl, Barkåkra, Bergman, Malmö.

överbefälhavaren att det antogs till utförande. Under de tio år det varit i bruk har det icke heller enda gång inträffat att det på något sätt visat sig opålitligt. Numera är det också i användning på flera andra platser i vårt land och det har även framgångsrikt tagit upp tävlan med det tyska på den utländska marknaden.

Tioårsjubileet firades med en mindre högtidlighet i brandkårens telegramrum på Johannes station varvid herr Norrell, som numera är ledare för brandkårens egen elektriska verkstad, inför en del intresserade demonstrerade sitt system och redogjorde för dess utveckling under det decennium det varit i bruk.

*

Andra svenska statstjänstemannakongressen hölls den 4—5 okt. i Stockholm under ordförandeskap av överdirektör P. E. Lindström. Sedan de vid mötet föreliggande ärendena återkommit från de olika utskott, till vilka de remitterats, upptogs de till behandling av kongressen, som i anslutning härtill fattade ett flertal beslut, avseende att bereda en förbättrad ställning, särskilt i ekonomiskt hänseende, åt olika kategorier av statens tjänstemän.

Foto. Magnusson, Sthlm.

STATSTJÄNSTEMANNAKONGRESS I STOCKHOLM. I mitten x kongressens ordförande, överdirektör P. E. Lindström.

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Sjöberg-parre, Sthlm-Gbg.

DEN SENASTE FLYGOLYCKAN.

En uppskakande flygolycka inträffade den 4 okt. i Hålsingborg, för vilken en av samhällets mest kända och aktade medlemmar, med. d:r Arvid Leire, föll offer. Dr Leire befann sig vid tillfället som passagerare ombord på en flygmaskin, förd av löjtnant Wigert. Färden ställdes utåt Sundet och därefter tillbaka inåt land. Då löjtnant Wigert från c:a 250 meters höjd skulle göra en nedstigning, blev spiralen för snäv, och föraren miste herraväldet över maskinen, vilken störtade ned i vattnet ej långt från land. Huvudsakliga orsaken till olyckan torde dock ligga i otillfredsställande flygmateriel. Vid nedstörtandet lyckades löjtnant Wigert lösgöra sig från de remmar, varmed han var fastbunden vid maskinen, och undkom utan ska-

Foto. Hofström, Tögarv.

Kliché: Bengt Silfverparre.

DET FÖRÖLYCKADE HYDROAEROPLANET införd till Hålsingborgs hamn.
I ovan: MED. D:R ARVID LEIRE, HÅLSINGBORG, passagerare under flygningen med ovanstående aeroplan och omkommen vid dess nedstörtande.

ryckte var född 1881 i Hjälmshult och son till landbrukaren J. Jönsson. Efter avlagda medicinska examina tjänstgjorde han som amanuens och underläkare vid universitetets i Lund kliniker och sedan i samma egenskap vid Drottning Lovisas vårdanstalt för sjuka barn. Sedan i fem år tillbaka har dr Leire varit bosatt i Hålsing-

Efter porträtt.

bor. Dr Leire, som hade sin plats i spanarhytten, drogs däremot med ned i djupet. Räddningsförsök, främst av löjtnant Wigert, igångsattes omedelbart och man lyckades även att inom några minuter bringa den förölyckade upp till vattenytan. Alla upplivningsförsök visade sig dock resultatlösa.

Den under så sorgliga omständigheter bort-

EN BEUNDRANSVÄRD RÄDDNINGSBRAGD. Överst Kapten Aroldsson och besättning å svenske ångaren "Wargön", vilka räddade överlevande från förölyckade norske ångaren "Hortense Lea". Därunder: Förste styrmannen och 6 räddade besättningsmän från "Hortense Lea" jämte en norsk konsulatssekreterare.

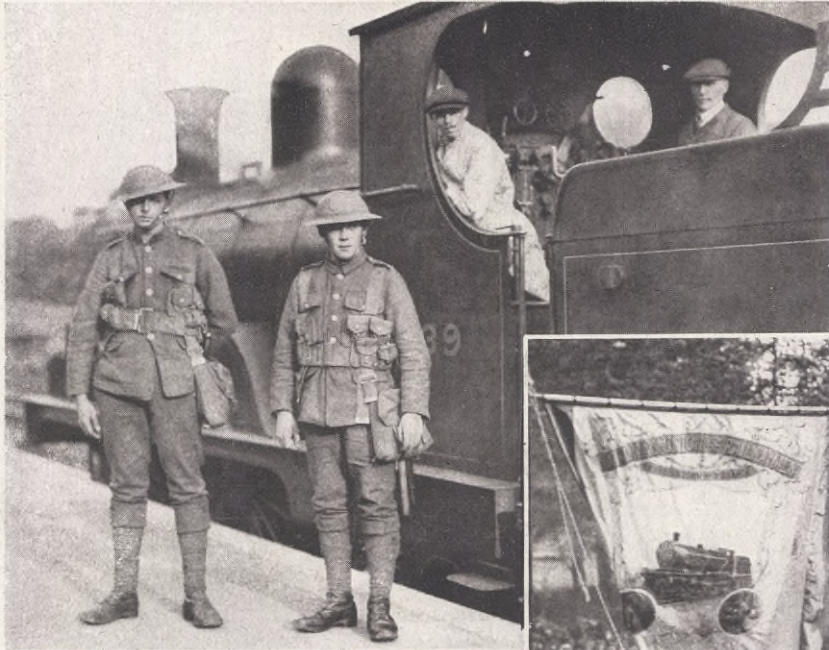
borg, där han var synnerligen populär som specialist i barnsjukdomar, varjämte han tjänstgjort vid stadens lasarett som vikarierande underläkare.

En hjältemodig räddningsbragd utfördes nyligen vid engelska kusten av befälhavaren och besättningen å svenska ångaren "Wargön". Händelsen utspelades på följande sätt: Ångaren "Hortense Lea" av Bergen, vilken befann sig på resa från Norge till England, överfölls under överfarten av

Forts. å sid. 43.

JÄRNVÄGSSTREJKEN I ENGLAND.

Överst: MILITÄRSKYDD FÖR DRIFTEN UNDER STREJKEN.

Därunder t. v.: BEFOLKNINGEN FINNER SIG TILLRÄTTA med de möjligheter som erbjudas. En stor speditjonsfirma i London, underlättar den allmänna samfärdsen.

T. h.: STREJKANDE JÄRNVÄGSMÄN TÅGA UNDER STANDAR GENOM LONDON.

Efter fotografier.

Nederst h.:

TYSKT-ENGELSKT HANDSLAG: Rikspresident Ebert vid den stora Frankfurtermässan. Troligen följer handelslag.

I den stora engelska järnvägsstrejken har det den 6 okt. efter ömsesidiga eftergifter från såväl regeringens som de strejkandes sida kommit till en preliminär uppgörelse, varefter järnvägsmännen omedelbart återgått till arbetet.

Järnvägsstrejkens biläggande har av den engelska allmänheten hälsats med obeskrivlig glädje och tacksägelsegudstjänster hava hållits över hela landet. Som ett särskilt glädjande faktum inregistrerar man att strejkenjicke efterlämnat någon bitterhet liksom även att efter uppgörelsen ingen av de stridande parterna givit uttryck för någon triumf.

Strejken utbröt i slutet av september månad på ett lika brådstört som hotande sätt. Järnvägsmännen fordrade en lönerogering, vilken regeringen dock fann oantaglig. Ett erbjudande från regeringshåll att ingå i underhandlingar för att ernå en kompromiss avslogs å andra sidan av järnvägsmännen, vilka därefter omedelbart nedlade arbetet.

Den engelska prässen, arbetareorganen undantagna, uttalade en enstämig förkastelsedom över strejken och betecknade striden som en kraftmätning mellan samhället och de bolsjevikiskt anstuckna element, vilka gjort till sin uppgift att genom omotiverade sträcker bringa det bestående samhället på fall. Inom alla samfundslager gav sig en häftig förbittring tillkänna gent emot de strejkande, och på regeringens kallelse strömmade i tiotusental och åter tiotusental arbetsvilliga till för att träda i de strejkande järnvägsmännens ställe. Farhågorna för att strejken skulle utvidgas och vinna anslutning även

Forts. å sid. 47.

Efter fotograf.

Kliché: Ken. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthm.-Gbg.

PROTESTMÖTEN I LITAUEN MOT DET POLSKA INFALLET och intagandet av dess huvudstad Vilna ha flerstädes hållits inom landet. Vår bild togs under ett dylikt möte i byn Anikschti.

ÖRE-ÄLVBRON. Forts. fr. sid. 37.

talarstol lämnade en historik över det märkliga brobygget, varefter han bjöd det väntande allmänna trafikföretaget att framgå över bron.

Det har sedan ett antal år varit ett önskemål att på norra stambanan kunna framföra de moderna stora lokomotiven, varigenom icke blott bättre gods- och resetider skulle kunna ernås utan även driftkostnaderna kunna nedbringas. För detta ändamål hava vittomfattande förstärkningsarbeten å hela banlinien ägt rum, grövre räler hava inlagts, sliperantalet per längdenhet har ökats o. s. v. Det största arbetet för banans förstärkande har dock legat i de gamla svaga järnbrokonstruktionernas ersättande med kraftigare sådana. En del av dem hava efter omändring kunnat bibehållas, andra hava måst nyuppföras. Så har varit fallet med broarne över Dalälven vid Krylbo och Angermanälven vid Forsmo m. f. Den nya Öreälvsbron är den sista av dessa stora nybyggnader och utgör avslutningen på den för hela vårt land så betydelsefulla ombrytningen av norra stambanan.

Öreälvsbron, som till konstruktör har professorn vid Tekniska högskolan Otto Linton och påbörjades sommaren 1916, är världens största betongbro för normalspårig järnväg. Hela broslängden med landfästen är ca 227 m. Utom det stora mittvalvet, som har en spännvidd av 90 m., finnas 3 inspända valv med 16,2 m:s fria spännvidder över västra älvsstranden samt ett valv med 32,5 m. spännvidd över den östra. Brobanan ligger vid bronns mitt på en höjd av 44 m. över älvens lågvattensyta. I konstruktiviskt och byggnadstekniskt hänseende ligger den nya bronns största märkvärdighet i det stora mittvalvet av betong. I storlek överträffas det, vad järnvägsbroar beträffar, endast av Langwienerviadukten på Albulabanan i Schweiz, vilken har ett betongvalv med 96 m. spann. Denna bro är dock utförd för smalspårig järnväg och alltså tor visa mindre belastning än Öreälvsbron, som är byggd för ett axeltryck av 20 ton. Det hittills största valvspannet av sten för normalspårig järnväg har den från kriget bekanta Isonzobron i det dåvarande Österrike men detta överspannar dock ej mer än 85 m. Öreälvsbron har i uppförande dragit en kostnad av ca 2,200,000 kr.

VARSEL. Forts. fr. sid. 38.

visste att han låg, såg jag inte. Det fick bli sen, när jag drog upp täcket över hans ansikte.

Timmarna runno. Tick, tack — tick, tack, ljudet ur skumrasket borta i vrån, där vägguret hade sin plats. Jag hörde ljudet, glömde det och hörde det åter, medan natten led. Livet i ända hade det uret

pickat för gubben Anton, mätt tidens flykt i fadershemmet och mätt hans ensliga timmar i skogsstugan. Det hade blivit som en del av honom själv, medan det pickat i takt med hans gamla hjärta, trofast och outtröttligt i sjuttio, ja, åttio år. Och ännu höll det ut...

Halv ett... — en dag hade runnit bort i det oändliga och en ny börjat, en som inte hörde gamlafar till. Tick, tack... Det var som om något av hans väsen inte velat dö i döden, inte göra halt när tiden löpt ut. Var det inte sista greppet av hans händer som gick igen i ljudet, i visarnes rörelser? Och var det inte då också mänskligt liv som manifesterade sig, ännu när människan låg kall och livlös? — I mina vakna drömmar fick detta outtröttliga tick, tack något av spökande tillvaro, en genfärdsnimbus, som — krävde uppmärksamhet, jag visste inte hur.

Men när urverket började surra och I-slaget snart skulle störa tystnaden i kammaren, då förstod jag. Jag steg upp och stannade verket. Och allt blev med ens så underligt tyst där inne. Jag kände det, som om jag förhjulpat den sista fläkten av gamlafars väsen in i evig vila.

Det är inte mycket att berätta sen. När gråningens gråljus silade in i kammaren, gick jag fram och såg fader Anton. Hur en död ser ut — ja, det vet vi ju allesamma. Det utgrundliga allvaret är oss väl bekant. Och här var det en gammal man som slutat sitt långa dagsverk.

Men hans blick stod vidöppen, och när jag följde den, märkte jag, att den drojt vid vägguret i det sista.

Var det minnet av barndomshemmet hans ögon vilat på i den stunden eller hade han väntat någon — någon som varit på väg till hans ensamma stuga just då? — Hade han väntat på mig?

Efter fotografier.

BARNDOMSTOL, en nyhet inom tyskt skolväsen.

Kliche: Bengt Silfverparre.

Vi återgiva en bild från *barndomstolen* vid *Berthold Ottoskolan* i Berlin, känd och omtalad för sina i ytterliggående grad fria undervisningsformer. Någon läroplan existerar icke och ej håller förekomma några läxor. Barnen, bland vilka alla åldrar äro företrädta bilda tillsammans med lärarne och lärarinnorna liksom en enda stor familj. Vid lektionerna samlas man under de mest tvångsfria former, lärjungarne taga plats efter eget behag och välja själva det ämne, som skall behandlas. Någon av eleverna håller ett inledningsanförande eller framställer en fråga och därefter utspinner sig under övliga former en livlig diskussion, vilken i stor utsträckning skötes av lärjungarne själva. Lärarne deltaga däri endast för att lämna svar på framställda frågor eller eljes tråda hjälpande till med erforderliga upplysningar. Det har visat sig att dessa meningsbyten äro särskilt ägnade att väcka lärjungarnes kunskapsörst och lust att genom läsning av vetenskapliga verk tränga djupare in i de behandlade ämnena. Vid skolan finnes även en *barndomstol*, vid vilken alla förseelser av lärjungarne liksom även deras tvister domsemellan behandlas och avdömas. Domstolens ledamöter utväljas bland barnen själva, och lärarne avhålla sig noga från varje inblandning i rättsförhandlingarne.

*
Skolungdomens skyttetävlingar, som varit inställda under krigsåren, återupptogs den 4 oktober i samband med firandet av Föreningens för befrämjande av skolungdomens vapenövningar från förra året uppskjutna femtioårsjubileum. Skjutningarna inleddes med korum i Kungsträdgården i Stockholm. Själva tävlingarna försiggingo på arméns skjutbanor vid Kaknäs och leddes på ett synnerligen förtjänstfullt sätt av major Gösta Drake. De tre förmästa priserna, Löwenadlers vandringspris för skarp-skjutning, Franckes vandringspris och Kjellgrens vandringspris erövrades, det första av Borås Tekniska skola, det andra av Norra realläroverket i Stockholm och det tredje av Västerås högre allmänna läroverk. Pristodelningen förrättades av general Malm.

INNEHÅLL: Skalden Anders Österling (biografi och helsidesporträtt). — Professor Adolf Noreen, invald i Svenska akademien. — Författaren Bo Bergman 50 år. — Flygolyckan i Hålsingborg. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — "Varsel". Berättelse av Adolf Johansson.

Forts. fr. sid. 40.

ett orkanartat oväder och led därunder svåra skador. Slutligen bortspolades däcksluckorna och fartyget, som vattenfylldes, kantarade. Man lyckades få ut den ena livbåten, vilken dock, sedan några av besättningen kommit ned däri, av de våldsamma sjöarne lösslets från ångaren och till hälften vattenfylld drev bort. Den orkanartade stormen rasade alljämt och allt hopp att nå land syntes uteslutet. De nödsignaler medels uppsända raketer, som givits från "Hortense Lea" hade emellertid observerats ombord på ångaren "Wargön", vars befälhavare, kapten G. W. Arvidsson, höll ned mot olycksplatsen samt utsände en räddningsbåt, vars manskap efter oerhörda ansträngningar lyckades taga ombord de skeppsbrutna i "Hortense Lea's" livbåt. Räddningsbåten företog därefter en ny expedition och upptog från kringflytande vrakspillror två besättningsmän och en kvinnlig passagerare från den förolyckade ångaren. De befunno sig ännu vid liv, men avledo inom kort. Övriga räddade ilandfördes i England.

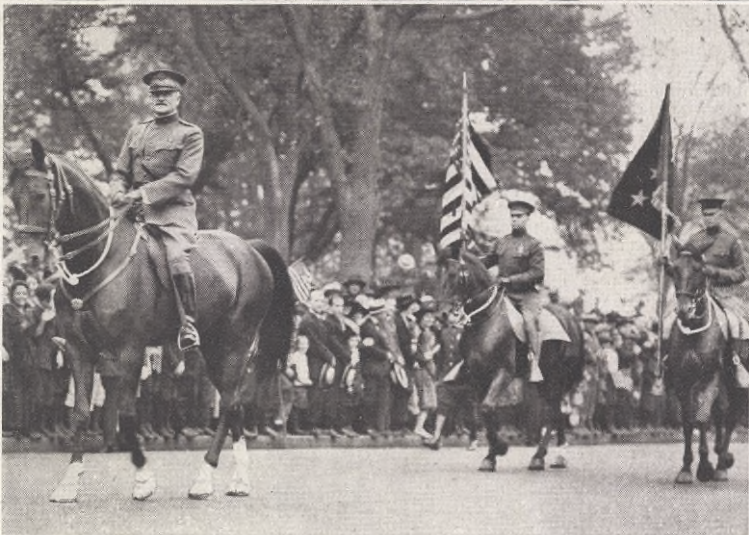

Foto. Norberg, Stockholm.

SKOLUNGDOMENS SKYTTEÄVLINGAR I STOCKHOLM. Det lag ur Borås tekniska skola som erövrade Löwenadlers vandringspris.

Kliche: Bengt Silfverparre.

Efter fotografier.

GENERAL PERSHING HYLAS VID ÅTERKOMSTEN TILL NEWYORK.
 Överst: Amerikanska trupper marschera genom staden. — Därunder: General Pershing i spetsen för en division. Överbefälhavaren över de amerikanska trupperna vid franska fronten, vilkas ingripande i världskriget — i varje fall i Amerika — tillmättes avgörande betydelse, hälsades vid återkomsten till sitt land med överordidigande entusiasm.
 Nederst: KARDINAL MERCIER, den berömda belgiske storprelatsen, som under kriget och den tyska invasionen ddagalade ett beundransvärt person-

Text till bild å sid. 37.

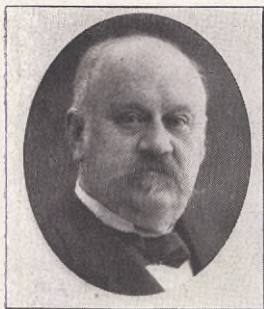
Det stora tyska luftskeppet "Bodensee" anlände den 8 oktober till Stockholm på den första luftskeppsfärden till vårt land och över huvud taget den första internationella med frakt och passagerare, som företagits. Färden skulle egentligen ha ägt rum redan föregående dag men blev på grund av vindförhållandena över Sverige uppskjuten ett dygn. Klockan 5 på onsdagens morgon skedde så starten från Berlin och precis på minuten på beräknad tid, klockan 12,30 e. m. gick "Bodensee" efter en elegant sväng över staden ned på Gärdet där människor i tiotusental kommit tillstädes för att mottaga det. Bland de närvarande märktes kronprinsen och prins Carl, krigsministern statsrådet E. A. Nilsson, överstelöjtnant K. A. B. Amundsson, och landshövding Mauritz Sahlin i spetsen för statens lufttrafikkommitté. Luftskeppet fördes under hitfärden av kapten Freunning och medförde 22 passagerare samt frakt. Efter 55 minuters uppehåll för påfyllning av nytt bränsle och ombyte av passagerare, vilka voro lika många på återresan, lyfte "Bodensee" åter för start, denna gång med kaptenlöjtnant Heinen som förare och klockan 11,15 på kvällen, efter jämnt 17 timmars färd, landade det åter i Berlin. Den första luftskeppsfärden till och från vår huvudstad var härmed lyckligen fullbordad. Under hitfärden hade luftskeppets passagerare stätt i både trådlös telegraf- och telefonförbindelse med radiostationen i Vaxholm.

Initiativet till denna färd har tagits av Svenska lufttrafikbolaget, som därmed öppnat samarbete med Deutsche Luftschiffs Fart A. G. Luftskeppet "Bodensee" har en längd av ungefär 120 meter, en volym av 20,000 kubikmeter och en lastningsförmåga av 10—12000 kilogram. Det är försett med 4 st. 260 hkr. Maybach-motorer vilka äro placerade i särskilda fritt svävande gondoler och framdriva skeppet med en hastighet av 125 km. i timmen. Det har byggts först efter kriget av Friedrichhafens varv och Luftschiffbau Zeppelin G. m. b. H.

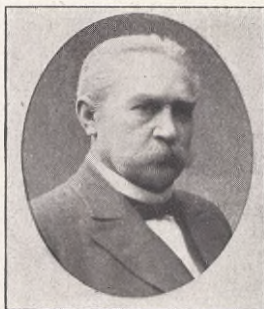
ligt mod inför fienden, har ankommit till Förenta Staterna där även belgiska konungaparet väntas på besök.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

F. E. A. BÄCKSTRÖM.
Domänintendent -- Grytsätter.
70 år 14 okt.*

N. O. R. FRENNESEN.
F. d. Länsveterinär. — Halm-
stad. 70 år 11 okt.*

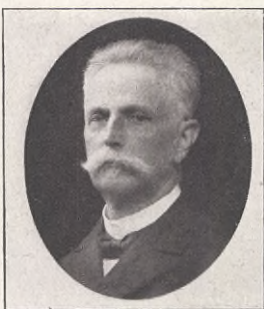
A. SVENSSON
Trafikdirektör. — Luleå.
60 år 20 okt.*

A. G. A. LEIJONHUFVUD.
Friherre. Överste. — Karlstad.
50 år 16 okt.*

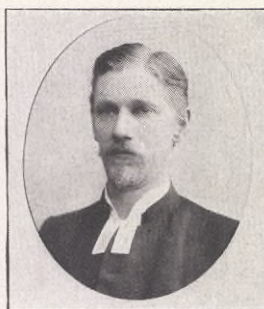
E. L. PETERSSON.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Leksand. — 70 år 3 okt.*

J. M. PETERSSON.
Rektor. — Filipstad.
65 år 4 okt.*

V. E. RUNDGREN
Teol. d.r. Hovpred. Kyrkoh.
Göteborg. — 50 år 8 okt.*

J. J. E. RANG.
Kyrkoherde. — Habo.
50 år 7 okt.*

H. D. G. RHODIN.
Överdirektör. — Stockholm.
65 år 8 okt.*

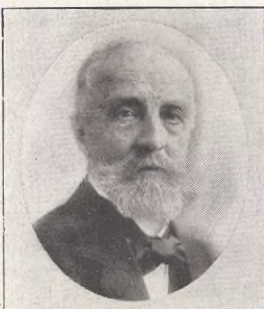
S. S. MURBECK.
Professor. — Lund.
60 år 20 okt.*

W. CARLHEIM-GYLLEN-
SKÖLD. Prof. — Stockholm.
60 år 17 okt.*

K. M. B. HELLBERG.
Redaktör. — Karlstad.
60 år 12 okt.*

C. R. T:SON RUDBECK.
Friherre. F. d. Godsägare.
Stockholm. — 65 år 16 okt.*

T. G. RUDLING.
Häradshövding. — Nyköping.
60 år 14 okt.*

A. E. SCHYLLER.
Bankdirektör. — Oskarhamn.
60 år 13 okt.*

A. T. HALL.
Överingeniör. — Göteborg.
50 år 6 okt.*

*Data å sid. 47.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

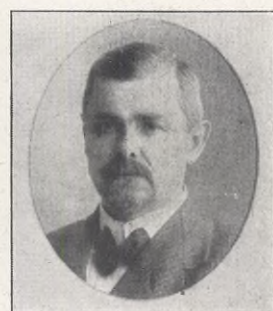
J. E. JOHANSSON.
Buntmakare. — Karlstad.
60 år 1 okt.*

J. A. WINBERG.
Handlande. — Bålsta.
60 år 20 sept.

O. CHRISTOFFERSSON.
Lantbrukare. — Fru Alstad.
50 år 28 sept.*

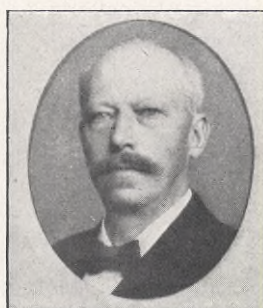
C. J. CARLSSON.
Grosshandlande — Stockholm.
50 år 25 sept.

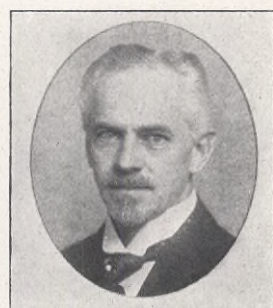
R. NIELSEN.
Grosshandlande. — Göteborg.
50 år 29 sept.

O. MARGUS.
Direktör. — Stockholm.
50 år 25 sept.

E. J. RÜLCKER.
Disponent. — Arvika.
50 år 19 okt.*

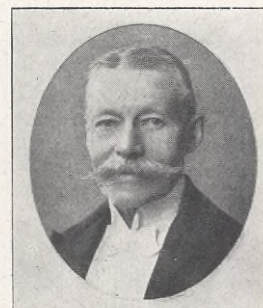
F. THOMSON.
Direktör. — Stockholm.
50 år 7 okt.*

N. SINANDER †
Kommisiter — Grimeton.
F. 23. † 6 okt.*

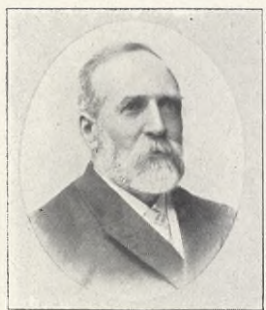
C. J. PALMBLAD †
Musikdirektör. — Stockholm.
F. 53. † 25 sept.*

P. C. AF BJERKÉN †
Professor. — Stockholm.
F. 59. † 30 sept.*

G. S. WIGH †
Bataljonsläkare. — Stockholm.
F. 73. † 28 sept.*

C. L. TENGSTEDT †
F. d. Tullförvaltare. — Gbg
F. 36. — † 30 sept.*

O. F. WISTRÖM †
Disponent. — Mjölby.
F. 45. † 26 sept.*

A. OLSSON †
Kontorschef. — Göteborg.
F. 48. † 24 sept.*

E. HOLMBERG †
Kamrer. — Stockholm.
F. 49. † 23 sept.*

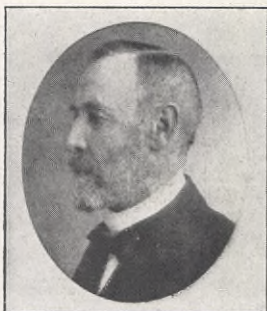
* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. L. HELLBERG †.
Skeppsklarerare — Göteborg.
F. 47. † 2 okt.*

A. G. DE GEER †.
Friherre. F. d. Godsägare.
Strängnäs. — F. 48. † 19 sept.*

A. N. DAHLEN †.
Direktör. — Sundsvall.
F. 50. † 22 sept.*

N. P. NILSSON †.
Godsägare. — Ulfunda gård.
F. 67. † 28 sept.

FRANS BÄCKSTRÖM. Stud. 67, utg. fr. Ultuna lantbr.-inst. 71; äger egend. Grytsätter i Örebro l. Tf. domänintendent sdn 02. Ordf. i dir. f. länets hyp-fören., brandst.-bol., skogsv.-styr., Hälahuuts sanat., skand. kred.-a.-b. avd.-kontor. På sin tid mängfaldig ordf. i styr. f. länets lantbr.-skola o. notkreatursprem., verstat. dir. Örebro e. bank o. i Örebro—Svartå järnv.-a.-b., stadsfullm. o. drätselkomm. ordf. i styr. f. Garphytte sanat., v. ordf. i Örebro lasarettstidn. Hed. led. av länets hushålln.-sällsk. o. Slöjd-fören.; sdn 11 O. M. i Sk. St. A.-Logen Eugén i Örebro. Inneh. länets brandst.-bol. guld-med. Led. av Flks. F. K. 07—11; led. av särsk. utsk. 10, suppl. i Bankotsk. 08—11, i särsk. utsk. 11.

RYE FRENSESEN. Stud. 71, veter.-ex. 77, distr.-vet. i Söderm. 77, läns-veterinär i Hall. l. 92—14, stadsvet. i Halmstad sdn 94, exportbesikt.-vet. 07. Led. av komm. f. undersök. av mul- o. klövsjukan i Skåne 94; utg. Stambok 6. Hall. l. hästavel 98.

AUGUST SVENSSON. Stud. 78, anst. v. Stat. Järnv. 83, stat.-sktr. 84, byrå-assist. 98, trat.-insp. 02, trafikdir. v. Femte distr. sdn 07.

GUSTAF (GÖSTA) LEIJONHUFVUD. Ulltn. v. Andra Livg. 90, ljt. v. Gen.-staben 01, byrådir. i Järnv.-styr. (Militärbyrå) 05—08, kapt. v. Söderm. reg. 08, stabsch. v. V. arméfördeln. 10—15, major v. Gen.-staben 11, öv.-ltnj. där 14, öv.-ltnj. o. tf. chef f. Gottl. inf.-reg. 15, överste i an 17 överste o. chef f. Värm. reg. sdn sistn. ....

LORENTS PETERSSON. Stud. 69, teol. kand. 76, teol. dr 93; prästv. 82, past.-ex. s. ä.; lektor i kristend., hist. o. geogr. i Hudiksv. 78, i teologi o. hebreiska i Västerås samt kyrkoh. i Badelunda 82, kyrkoh. i Leksand sdn 87, kontr.-prost i Leks. kontr. 98. Led. av Riksd. F. K. 03—11; led. av Miss.-styr. sdn 11.

JOHN PETERSSON. Stud. 74, fil. kand. 84, adj. v. Nya elem.-skolan i Stockh. 91, lär. i Besk. sk. 85—91, v. h. Lärarinnesem. 96—106, lärare f. hert. av Skåne, Söderml. o. Västm. l. Järnv.-styr. (Militärbyrå) 05—08, ordf. o. förest. f. Filippst. föreläs.-anst. 07—11, led. av dir. f. länslasar. sdn 11, stadsfullm. sdn 11 v. ordf. i skolorädet o. folksk.-styr. 12—14.

VIKTOR RUNDGREN. Stud. 88, fil. kand. 90, teol. kand. 03, teol. dr 18; prästv. 92, kyrkoh. i Ö. Sallerup 03, tjt. e. o. hovpred. 07; kyrkoh. i O. Fredr. försam. i Göteborg sdn 10. Uppf. å förl. t. biskop i Härnösand 08. Inspektör i Rudebeckska skolan 09, led. av kyrkofullm. sdn 13. Led. av Kateseknmå 14—17.

EFRAIM RANG. Stud. 88, fil. kand. 92, prästv. 96, lär. v. Johannelunds miss.-inst. 98—02, kyrkoh. i Habo sdn 18. Reseskr. i De Ungas Förb. f. kristl. arb. 03—17, red. av kalendern Korsblomman sdn 03.

HANS RHODIN. Stud. 74, jur. kand. 80, e. o. not. i Svea Hovr. s. ä., v. hvd 81, förv. domareåmb. å landet 81—84, aud. v. Smål. gren.-bat. 85, fisk. i Göta hovr. 86, ass. där 88, tj. rev.-sekr. 89, ordf. 93. Sdn 99 chef f. K. Lantmästeristyrelsen. Komm.-led. ang. skiftesstadgan 04, ang. jordreg. 04—05, ang. registerfören. av fastigh. i stad 08—11, ang. lantmät.-underv. ordn. 09; bitr. inom Just.-dep. ang. appl. av jordreg. f. Kopparb. län; ordf. i en av Stockh. stadsfullm. tillsatt nmd. i utpr. av nytt triangulärt ö. Stockh. 06—16. Sdn 02 ordf. i styr. f. Skarab. e. banks avd.-kontor; sdn 04 led. av Patr. Sällsk. förv.-utsk. (v. ordf.); sdn 12 led. av dir. 6. Allm. länke- o. pup.-kassan i Sverige; sdn 17 led. av styr. f. Stockh. stads sparb. SVANTE MURBECK. Stud. 79, fil. lic. 89, fil. dr 91, doc i botan. v. Lunds univ. 91, e. o. prof. i samma ämne där 02, prof. 08. Botan. förf. Led. av Vetensk.-akad., Vet. soc. i Upps.

WILHELM CARLHEIM-GYLLENSKÖLD. Stud. 77, fil. lic. 92, fil. dr 96, doc. i fysik v. Stockh. högsk. 07—11, prof. n. h. o. v. sistn. år. Delt. i Sv. polarexp. t. Spetsb. 82—83, sekr. i Gradm.-komm. sdn 98. Led. av Vet.-akad. led. av Akad. Nobelkomm. f. fysik sdn 10.

MAURITZ HELLBERG. Stud. 80, fil. kand. 88, medarb. i Karlst. Tidn. 88, dess red. sdn 90, utg. sdn 03. Led. av Riksd. F. K. sdn 10; led. av försam.-partiets förtroenderåd. Led. av försvarsberedn. 11; landsingets v. ordf.

CLAES RUDBECK. Utg. fr. lantbr.-skola 78; övertog Mariebergs fideikommiss 95, sålt m. K. M. tillåtelse 16. Inneh. på sin tid ett flertal komm. uppdrag inom orten.

TAGE RUDLING. Stud. 78, hovr.-ex. 82, v. hvd. 86, häradshöv. i Nyköpings doms. sdn 1900.

ALEXANDER SCHYLLER. Stud. 78, stud. i Upps. 78—80, landskansl. i Kalmar 82, kr.-länsman 85—89, stadsfiskal i Oskarshamn 10, 97, kamrer s. a. och verkst. dir. 1900 i a.-b. Oscarsh. Folkbank, sdn 10 j. our. dir. i Smål. e. banks avd.-kontor i Oskarsh. Stadsfullm. sdn 97 dess ordf. sdn 17, ordf. i hälsov.-nmd 97—07, ordf. i råttelsk. 10—17, mångårig landstingsman. Omb.-man i Kalmar l. mell. brandst.-bol. sdn 96, ordf. i styr. i Storebro a.-b., Flinsjö kraft a.-b.

TEODOR HALL. Utex. fr. Chalm. tekn. läroanst. M. 89, fr. Polytechn. i Zürich 90; bitr. int. v. Göteborgs stads gasverk 93, driftinsp. 99, övering. där sdn 15. Styr.-led. i Sv. gasverksfören. sdn 15, Gas- o. koksvarens ekonom. fören. sdn 18.

EDVIN JOHANSSON. Inneh. buntmakeri i Karlstad. Stadsfullm 04—16, ordf. i styr. f. fabr. o. hantv.-fören. 07—14, led. av Sv. hantv.-organ. styr. 04—14.

OLOF CHRISTOFFERSSON. Egend.-ägare i Fru Ålstad, Malmö. l. Kyrkovård, led. av kyrko- o. skoloråd. komm.-nmd. ordf. i livsmed.-nmd; skiftesgodeman 17. Har under årens lopp sammanf. en märklig samling fornsaker vilken överlämnats t. Lunds hist. museum. Framstående trädgårdssodlare. Utg. en beskrivning 6. Skyttis härad, den måst omfatt-

tande o. utförligaste ö. något härad i vårt land; dessutom en saml. sagor m. m., fyllig medarb. i tidskr. o. tidn.

EDUARD RÜLCKER. Disp. f. Arvika byggg-a.-b. sdn 96; huvudredare f. Ångb. a.-b. Byllven sdn 18. Led. av komm.-fullm. 1900—11, stadsfullm. o. led. av drätselkomm. sdn 12; huvudman o. styr. led. i Värm. sparb. sdn 08. FILIP THOMSON. Stud. 88, anst. å assur. agenturkontor i Stockholm 90—99, sistn. år kamrer i då nybild. bol. Brand-Victoria. Sdn 12 huvud-deläg. o. chef f. firman Alfred Lindberg & Co., Stockh.

NIKLAS SINANDER †. Stud. 42, prästv. 47, komminister i Grimeton sdn 75; uppehöll befattn. t. 16 då tjänstledighet beviljades på grund av hög ålder. Var vid sin död Sveriges äldste prästman.

CARL PALMBLAD †. Utg. fr. Mus. konserv. 82; klarinettist i Hovkapellet 79—09; musikdir. v. Bohusl. reg. 86—06. Sedan 91 kamrer v. Hovkap. pens.-intr.

PEHR AF BJERKÉN †. Stud. 78, fil. dr 90, stud. v. univ. i Freiburg 90—91, v. Techn. Hochschule i Charlottenburg 91—92 o. 94. Anst. ssk. elektriker v. Siemens & Halske, Charl.-burg 92—94, lär. v. Höh. techn. Inst. i Köthen 94—97, chefelektriker v. A. E. G. o. förestånd. f. försökslabor. i Kabelwerk Oberspree 97—99. Lektor i fysik v. Tekn. högsk. i Stockh. l. 99 o. ex. lär. där i fys. laborationer 03; professor v. Tekn. högsk. 09. Lär. v. Navig.-skolan i Stockh. 1900—09. Bibliot. v. Tekn. högsk. 10.

GUSTAF WIGH †. Stud. 94, med. lic. 08; prakt. läk. i Stockh. sdn sistn. år. Bat.-läk. v. Uppi. inf.-reg. 10, transpor. l. Svea livg. 16.

CARL TENGSTEDT †. Stud. 55, kameralex. 56, e. o. kammarskr. i tullv. 57, tullförvalt. i Luleå 75, kontr. i Göteborg 75, uppbrötdullförvalt. der 75—08. Tilldelad guldmed. 8 stori. efter 50 års tjänst v. tullv. 07.

OSCAR WISTRÖM †. Inneh. på sin tid Sörstad gård; flyttade t. Mjölby klostergård o. blev disp. f. Klosters kvarn a.-b. kvarstod såsom sådan t. o. m. 18. Mångårig kassör i Österg. e. banks avd.-kontor i Mjölby, senare kassadör i Vifolka här. sparb. Mångårig led. av komm.-nmd, kyrko- o. skoloråd.

ALBERT OLSSON †. Utg. fr. Göteborg hand.-inst. 57, anst. i firman Olof Wijk & Co i Göteborg fr. 68 och under mer än 50 år, senast såsom kontorschef; styr.-led. i Olof Wijk & Co aktiebolag. Kassaförvalt. i Wilh. Röhs donat.-fond o. i Tjänarinnehemmet.

EMIL HOLMBERG †. Stud. 69, anst. h. Skand. kred.-a.-b. i Stockh. 74—14, senast som förestånd. f. dess depot- o. notariatavd.

OSCAR HELLBERG †. För omkr. 50 år sedan anst. i skeppsmåkl.-firman Borling, Bersén & Co. i Göteborg, deläg. sdn 82. Mångårig led. av styr. f. Sjömanshemmet.

ANTON DE GEER †. Utex. fr. Alnarps lantbr.-inst. 68. Inneh. egend. Ervalla 78—01, därefter bosatt i Strängnäs. Mångårig led. av Örebro l. landsting o. hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. styr. f. lantbr.-skolan m. m.

AUGUST DAHLEN †. Ene stift. av kolonialvarufirman D. & Wähstedt 08 ombild. t. a.-b. med D. som verkst. dir. 17.

Forts. fr. sid. 41.

från andra arbetarorganisationer besannades icke. Den engelska prässen har tvärom haft tillfälle att vittorsa den benägenhetsfullhet, som ådagalagts av de olika fackföreningledarna, och den beslutsamma kraft varmed de förstätt icke blott att hindra den utbrutna striden att till samhällets obotliga skada ytterligare gripa omkring sig, utan även att finna en förhandlingsbas mellan regering och de stråkande, på vilken den nu vunnna samhällsfreden kunnat grundas.

Den i dagarna öppnade *Frankfurtmässan* har fått en omfattning, vida överträffande de dock mycket högt spända förväntningarna. Den tyska industrien är med hänsyn till de rådande förhållandena överraskande rikt företräd och även från utlandet har ett stort antal utställare infunnit sig. Särskild uppmärksamhet har vid mässan ägnats de svenska gästerna, vilka den 2 okt. officiellt mottogs i fästhallen av statsrådet Landmann, som i ett hjärtligt anförande betygade Sverige det tyska folkets tacksamhet för det sätt, varpå svenskarne under krigsåren förstätt att bevara sin neutralitet. Rikspresident Ebert besökte den 3 okt. mässan och vitsordade därvid under hänvisning till den rikhaltiga tyska utställningen det tyska folkets vilja att genom arbete återuppygga sitt land.

Till bild å sid. 48.

En meddelare skriver:

Under pågående värsädd blev ett litet föl, då det följde sin moder i arbetet, av ett par på fältet samtidigt arbetande oxar så illa stängat i högra sidan, att en stor del av tarmarna runno ut och blev liggande i lerakern. Föllets ägare, herr C. B. Göransson, Göstorp Ringstorp, lyckades utan hjälp genom omsorgsfull behandling rädda djuret. Fallet är enastående och har, så vitt beaktat är, ej förut lyckats och skall måhända vara av särskilt intresse inom veterinärkretsar.

SVENSKA KURIOSA.

T. h.: SVERIGES STÖRSTA EN finnes i närheten af Drömminge i Småland. Kronans omkrets är 15 m., stammen 1,4 m., höjden 5,5 m. Aldern uppgives till c:a 400 år. Amatörfoto. F. Escher, Lund.

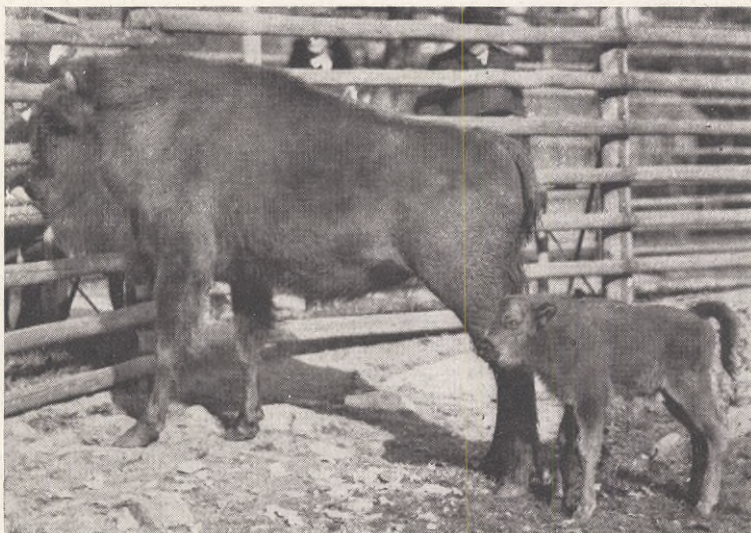

SVERIGES YNGSTE BILIST V.D EGEN RATT: Den 7-årige Erik Nerén instrueras av sin fader, den bekante bilisten kaptan John Nerén, i skötseln af en nyligen införskruven amerikansk barnbil. För 1.500 kronor lära flera pojkar kunna lyckliggöras på samma sätt.

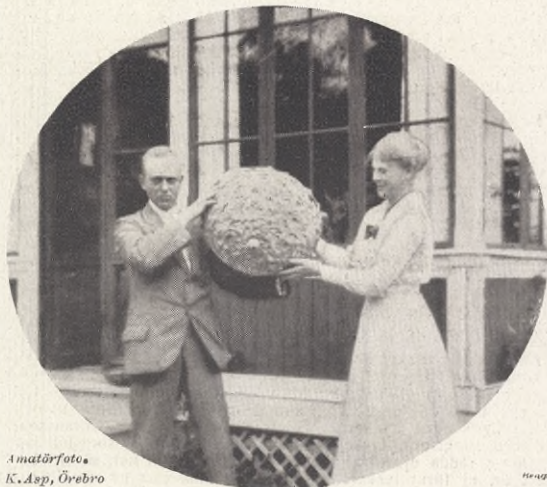
Den 5 oktober föddes på Skansen en visentkalv, en värdefull tillökning till Skansens förutvarande ståtliga samling af fem visentdjur. Den europeiska bison är numera som bekant ytterst sällsynt och har genom världskriget ytterligare reducerats då den ännu 1916 stora hjorden i Bialowicsskogen antagligen alldeles utrotats, något som också torde vara fallet med furst Pless' ståtliga djursamling i Schlesien. De visenter som för närvarande finnas i zoologiska trädgårdar torde knappast uppgå till ett femtiotal. Därjämte har Skansens samling anseende att höra till de kvalitativt bästa i Europa och blir givetvis för varje år av allt mera ouppskattbart värde.

Nederst: t. v. ETT JÄTTE-GETINGBO funnet å Stenhof, tillhörande f. d. major H. von Hofsten.

T. h. EN ENASTÅENDE OPERATION AV LEKMAN. Ett litet föl som av oxar stängades nära t:ll döds, räddat efter en av dess ägare företagen operation. Text å föreg. sida.

EN NYFÖDD VISENT-KALV Å SKANSEN.

Amatörfoto.
K. Asp, Örebro

Amatörfoto. G.
Andrén, Skärkind.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjöds vid laga påföljd.
För berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.